

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Directo-||rvm Exercitio-||rvm Spriritva-||livm P. N.|| Ignatii

Acquaviva, Claudio

Ingolstadii, 1592

VD16 A 125

Capvt IV. Qualis esse, & quid facere debeat, qui exercitia tradit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60966](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60966)

*Qualis esse, & quid facere debeat qui
exercitia tradit.*

CAPVT IV.

QVOD ad illum attinet, qui exercitia traditurus est, illud primum à P. N. Ignatio 4. par. c. 8. §. 5. præcipitur, vt prius ea in se ipso sit expertus, vt rationem eorum reddere possit, & dexteritatem in iis tradendis habere. Quod vt facilius assequatur (vt ibidem dicitur in declaratione) prius quibusdam tradere deberet, in quib. minor esset iactura, si quid erretur, vt verbi gratia, Iunioribus, aut iis, qui non ingressuri sunt electionem de vitæ statu. Deinde etiam proderit conferre suum modum procedendi cum aliquo magis exercitato, bene adnotando quid magis vel minus conuenire deprehenderit. Itaque hoc primum & præcipuum esse debet, vt sit bene versatus in rebus spiritualibus & nominatim in his exercitiis. Præterea sit prudens, & discretus, parcus & moderatus, consideratus in sermone. Sit etiam suavis potius, quam austerus, maxime cum iis, qui tentatio-

nes, vel etiam desolationes, aut ariditates, & tædia patiuntur, quos consolari, animare, & erigere debet opportunis consiliis, & precibus tum suis, tum aliorum. Expedi etiam ut gratus ei sit, qui facit exercitia, quoniam hoc modo magis ei confidet, seque magis aperiet.

Porro in agendo cum ipso meminerit auctoritatem quandam semper retinere, seruata quadam maturitate, & grauitate, eoque etiam magis, quo is qui in exercitiis versatur, maior ipse fuerit. Hoc enim valde expedit ad eius spiritualem profectum, ut locum, & personam Magistri, ut vere est, tueatur. Etsi hæc auctoritas temperata esse debet humilitate religiosa, quæ eluceat in omnibus eius dictis & factis, ita ut ne vestigium quidem vllius vanitatis conspiciatur; sed in hoc Christum imitari debet, qui cum forma esset omnis modestiæ, tamen, sicut scriptum est, loquebatur tamquã potestatem habens. Itaque cum omni libertate officium suum exequi debebit, tum docendo, tum monendo, tum dirigendo, vbi quippiam
cur-

curuum, aut distortum esse viderit.

Caueat cum bonum aliquem effectum viderit in iis, qui se exercent, quicquam suæ industriæ, aut peritiæ tribuere, cum hi omnes effectus gratiæ sint à solo Deo, & consilia extrinsecus adhibita, præterquã quod si bona sunt, ab eodem Deo sunt, tantam vim habeant, & tantum operentur, quantum concurrat, & cooperatur Deus. Ex altera tamen parte multum confidat in Domino, & ab eo speret certum auxilium tum sibi, tum ei qui facit exercitia. Illud autem valde obseruandum, vt nihil de suo apponat, sed cum eiusmodi consilia debeant ex diuina inspiratione suscipi, caueat ne indiscreto zelo conetur aliquid ei suadere, sed finat Deum, de sua creatura disponere iuxta placitum bonitatis suæ. Quod vt melius, & facilius in opere præstet, seruet se in animo plane indifferentem, & in nihil aliud eius voluntas feratur, nisi vt sanctissimum Dei beneplacitum in anima illa plene, & perfecte compleatur, & ipse tantum in eo laboret, vt qui se exercet, id inuestigare sciat,

& sciat se à dæmonis deceptionibus expedire, quibus homines retardare solet.

Curet etiam perfectum habere eum qui facit exercitia non tantum quoad statum, & conditionem, si nobilis sit, vel plebeus, doctus vel indoctus, &c. Sed etiam quoad peculiare quædam partes, vt si simplex, vel prudens sit, si prouectus in rebus spiritualibus, an adhuc rudis, ac nouus, si intelligens, & capax, an vero hebetior, & tardior. Nam cum diuersis diuerso modo agendū est, vt rudioribus sunt res explicatius proponendæ, aliis autem breuius &c. Illud autem in primis necessarium, vt qui exercitia traditurus est totum librum exercitiorum perlegerit, eumque præ manibus habeat, & præsertim annotationes & regulas. Neque sufficit cursim ea videre, sed omnia accurate, immo singulas pene voces expendere oportet quoniam quædam sunt in iis breuissimè dicta, quæ magnum pondus habent, & ignorata, aut præterita damnum afferunt. Itaque tum antea accurate ea vidisse oportebit, tum vero
in

in dandis exercitiis relegenda erunt accuratius, præsertim quæ pertinent ad illud tempus, in quo tum versatur exercitans. Iuuabit etiam vt singula exercitia, antequam ea tradat, aliquantulū ipse meditetur, si fieri poterit, vt melius imprimat alteri.

Cœptis exercitiis sit diligens, in visitando suis temporibus exercitante. Videtur autem expedire, vt quotidie semel eum adeat, neq; tamen sæpius, nisi aliqua occurreret necessitas, idq; prima præsertim hebdomada, in qua talis necessitas facilius cōtingere potest. Imo cum aliquibus hominibus grauibus, & bene introductis in spiritu, & deuotione, posset etiam aliquando esse vtilius vt aliquis dies omitteretur. De tempore autem eum visitandi, videat ipse quod sit commodius & aptius. Ex natura quidem sua videtur matutinum, quia tunc animus est magis dispositus ad res percipiēdas & penetrandas. Quāquam sub vesperam solet esse maior necessitas, quia tunc interdum magis crescunt tentationes, & desolationes, quia animus est minus aptus ad con-

templandum, & ideo interdum incidit in morositatem quandam, & magis est expositus tentationibus. Videat etiam instructor, an aliquando ex peculiari causa expediat, ut statim à prandio, vel à cæna ipse, vel aliquis alius maturus, & discretus ab eo designandus cum exercitante maneat ad honestam recreationem.

Igitur quodcumque tempus elegerit ad eum inuisendum, cum ad ipsum venerit, interrogabit, quomodo se habuerit ab ea hora, qua illum postremo vidit, & præsertim in meditatione: nimirum quem modum tenuit in meditando, quos mentis discursus, quas voluntatis motiones habuerit, quas consolationes senserit, & in quibus punctis. Si bene procedit, & consolationibus abundat, non valde laudare oportet, ne sibi complacet, sed primum doceat quomodo solidum fructum ex illis consolationibus elicere debeat. Nam si nihil aliud fiat, abeunte illo suavi sensu, qui fere non diu durare solet, nullus fructus remaneret. Quare instruendus est ut eas consolationes dirigat ad morum emendationem, vitæ-

vitæque totius institutionem, quia ut scriptum est, non auditores legis, sed factores iustificantur. Atque hic etiam monendus est, ut breuiter in scripto ponat notabiliores consolationes, & lumina, quoniam proderunt multum alio tempore, cum ea non habebit. Deinde vero præparet illum ad tempus desolationis, & ariditatis, quæ solent frequenter contingere, ne deinde cum contigerit, imparatus sit. Atque hoc tempore cum res bene succedit, non oportet diu eum ipso remanere, sed finendum ut creator cum creatura sua, & hæc vicissim cum illo transigat, nisi necessarium videretur ad eum vel dirigendum, vel etiam recreandum, si nimis absorptus esset cogitationibus illis.

Contra vero si exercitans aridus sit, & desolatus, aut distractus in meditando, percunctari debet, quomodo se gesserit in meditatione, & nominatim quomodo obseruarit additiones, & si in aliqua remissum inuenerit, moneat, & instruat. Aperiat etiã ei viam ad meditationem, attingendo, & quasi indicando aliquos conceptus, quos deinde
ipse

ipse cogitatione prosequatur. Hortetur ad patientiam, & longanimitatem, ne se obrui sinat tædio, ac propter molestiam, & laborem auertatur ab oratione, quia si fortiter cum spe, ac fiducia perseveret pulsare ad ostium misericordiae diuinæ, non poterit non aperire iuxta illud, Si moram fecerit, expecta eum, quia veniet, & non tardabit. Moneat etiam optimum remedium consequendi à Deo deuotionem esse, vt humilietur sub potenti manu Dei, & se subiiciat, ac resignet eius diuinæ voluntati, sæpe enim illa displicentia, & amaritudo non tam venit ex feruore, quam ex tacita quadam superbia qua homo confidit in sua diligentia, vel quia in eo etiam vellet excellere, aut ex amore proprio quia amat cōsolationem. Quare hoc omnino obseruandum est, vt cum fecerit quod in se est, cætera permittat diuinæ voluntati, & charitati, & confidat, quod illa ipsa ariditas ideo permittitur à Deo, quia sibi sic expedit. Et hic ipse affectus humilitatis, & subiectionis erga Deum sæpe magis efficax est, vt concedat gratiam bene orandi.

In

In primis autem caueat Instructor, ne vnquam det ei occasionem suspicandi, quod minus bonam opinionem de se habeat, etiam si non ita se bene gesserit sed ostendat illi semper se bene sperare, & sua spe etiam illi animum, ac spem addat.

IN proponendis punctis meditationum non oportebit ea valde exaggerare aut etiam ita enucleare, vt qui medietur, ipse nihil noui per se inuenire possit, aut certe ægre. Experientia enim docet magis omnes delectari, & moueri etiam iis, quæ per se inueniunt, & ideo satis erit quasi digito indicare venam, quam deinde sibi quisque effodiat. Si tamen essent aliqui parum capaces, iis possent paulo magis declarari. Ipsæ autem meditationes dari solent in scriptis, ne fatigetur memoria exercitatis, quod solet impedire deuotionem, cum vires omnes sint integræ reseruandæ intellectui, & voluntati.

DENIQUE inter alia quæ instructor attendere debet, est etiam illud, ne exercitans caput lædat nimia attentione orandi. Est enim magnum huius periculum,

culum,

culum, tum tempore desolationis, quo anima magis conniti solet, quasi aduerso flumine, tum etiam cōsolationis cum se totam dat propitiis ventis. Quare non sufficit monere de moderatione seruanda; nam cum ij qui exercitia faciunt, vt plurimum sint rudes, & noui in meditando, non ita possunt cognoscere, quid sibi nociturum est: sed oportet interrogare quem modum seruent in eleuanda mente in Deum, & in ea retinenda in Deo, & nominatim in cōpositione loci, ac si appareat eos sibi vim facere, docendi sunt de modo, ac ratione cogitandi suauiter de diuinis: primò quia alioquin durari non potest, & impeditur meditatio: deinde etiã quia solidus fructus consistit in cognitione illarum veritatum, & voluntatis motione; quæ procedunt ex lumine intimo, non autem in hac attentione violenta, aut in coactitiis illis lachrymis, quas merito irridet Cassianus: postremo, quia hoc negotium orationis, etiamsi nostram quoque cooperationem exigat, maiori tamen ex parte pendet à Deo, & est donum Dei. Quare ad
hoc

hoc potius se anima disponere debet per humilitatem, & puritatem, quàm confidere in sua præparatione, & industria.

RELIQVA quæ in vniuersum mōnendus esset Instructor, ferè continentur in libro Exercitiorum, partim in meditationibus ipsis, partim in annotationibus, partim etiam in regulis illis discernendi spiritus, quæ sunt valde vtilis, & quasi lucem præferunt in omni hoc itinere spirituali, tum prima hebdomada, tum omnibus sequentibus. Et ideo iterum repetendum quod supra attigimus, debere hunc librum admodum familiarem esse instructori, eiusq; memoriam renouandam eo tempore, quo exercitia traduntur, quia quoties eum leget, toties nouum lumen, & intelligentiam hauriet. In quo etiam admonendus est, etiam si ex vna parte omnem eius ordinem, ac methodum, & particularia documenta exactè seruare debeat, & quo exactius seruabit, eo magis concurret Dominus, tamen ex altera parte multa permitti eius prudentiæ, pro varietate, vel personarum, quæ faciunt

ciunt

ciunt exercitia, vel spirituum, quibus agitantur, ut vel ista exercitia moderari, vel etiam aliqua alia presentia earum necessitati opportuna prescribere possit, ut aperte dicitur Annotat. 17. & 18. expressis, & alibi.

De variis hominum generibus, quibus dari possunt exercitia.

CAPVT V.

QVIBVS exercitia dari possunt in vniuersum in duas classes diuidi posse videntur. Alij enim sunt, qui omnes illas conditiones habent, quas Cap. primo diximus requiri, ut integra exercitia peragant, & de his nihil hic in particulari dicendum est: ad eos enim pertinent omnia quæ toto hoc Directorio dicentur, maximè si de totius vitæ statu deliberare velint. Alij igitur sunt, quibus non sunt tradenda plena exercitia, vel quia iam in statu sunt, ut matrimonio vincti, & alij quibus ob alias causas non expedit dari electionem, vel quia propter negotia publica, aliasue occupationes tempus, aut locum non habent, ut sunt Magistratus, & quidam aliquan-